

[Απόψεις](#)

Πρωτογενές πλεόνασμα

Τα αίτια των πληθωριστικών πιέσεων είναι εν μέρει συγκυριακά.

18 Νοεμβρίου 2022, Tanea.gr

[Μιράντα Ξαφά](#)

Η παγκόσμια οικονομία διανύει ένα σπάνιο επεισόδιο συντονισμένης περιοριστικής πολιτικής, καθώς ανακάμπτει από την πανδημία αλλά πλήττεται από την ενεργειακή κρίση.

Η νομισματική πολιτική δίνει προτεραιότητα στην καταπολέμηση του πληθωρισμού, αυξάνοντας τα επιτόκια παρά το ενδεχόμενο ύφεσης, ενώ η δημοσιονομική πολιτική περιορίζει σταδιακά τη στήριξη που προσέφερε στη διάρκεια της πανδημίας, διευκολύνοντας έτσι τον έλεγχο του πληθωρισμού. Δίνεται προτεραιότητα στη βιωσιμότητα του χρέους, με στοχευμένη στήριξη στους πιο ευάλωτους.

Τα αίτια των πληθωριστικών πιέσεων είναι εν μέρει συγκυριακά. Στη διάρκεια της πανδημίας, η μεγάλη ρευστότητα που δημιούργησαν οι κεντρικές τράπεζες αγοράζοντας ομόλογα από το τραπεζικό σύστημα διοχετεύτηκε στην πραγματική οικονομία αντί να λιμνάζει στους ισολογισμούς των τραπεζών, όπως έγινε στη διάρκεια της κρίσης χρέους το 2010-2.

Το αποτέλεσμα ήταν η κατακόρυφη αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας που έφτασε το 12,5% στις αρχές του 2021. Στα νομισματικά αίτια του πληθωρισμού προστέθηκε και η ανισορροπία προσφοράς-ζήτησης που προκλήθηκε από lockdowns, κλείσιμο συνόρων, και φυσικές καταστροφές.

Τα διαρθρωτικά αίτια του πληθωρισμού αφορούν την μετατόπιση στις εφοδιαστικές αλυσίδες από την αποδοτικότητα στην ανθεκτικότητα.

Η παγκοσμιοποίηση δεν ανατρέπεται, είναι όμως γεγονός ότι ενώ οι επιχειρήσεις προηγουμένως εστίαζαν στην φθηνότερη πηγή πρώτων υλών και εξαρτημάτων, τώρα εστιάζουν στην πιο αξιόπιστη, ακόμη και αν είναι ακριβότερη (από “offshoring” σε “near-shoring” ή “friend-shoring”). Όμως η ανθεκτικότητα κοστίζει, και μέχρι στιγμής τον λογαριασμό πληρώνουν κυρίως οι καταναλωτές.

Οι κυβερνήσεις τώρα προσπαθούν να μετατοπίσουν το βάρος προς τις επιχειρήσεις, εξ ου όλη η συζήτηση περί πλαφόν στις τιμές φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος, και για φορολογία στα υπερκέρδη των ηλεκτροπαραγωγών.

Σε αυτό το δυσοίωνα και αβέβαιο περιβάλλον, η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος το 2023 είναι το ελάχιστο τίμημα που πρέπει να καταβάλει η Ελλάδα για να διατηρήσει την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές με βιώσιμο κόστος.

Η πρόσφατη αύξηση του κόστους δανεισμού εγκυμονεί κινδύνους για μελλοντικούς προϋπολογισμούς, αυξάνοντας το πρωτογενές πλεόνασμα που απαιτείται για να παραμείνει βιώσιμο το χρέος, και πλήττει τον ιδιωτικό τομέα, τον μόνο που δημιουργεί πλούτο.

Οικονομολόγος, Centre for International Governance Innovation (CIGI)